

Előfizetési árak:

Egy évre . . . . . 4 forint.
Fél évre . . . . . 2 forint.
Negyed évre . . . . . 1 forint.

Szerkesztőség:

Kurcaparti-utca 31. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények és az előfizetési pénzek is küldendők.

SZENTESI LAP

VEGYES TARTALMU HETI KÖZLÖNY.

Hirdetésekre nézve

a lap egy oldala 18 helyre van beosztva. Egy hely ára bélyegdíj nélkül 90 kr. Bélyegdíj minden beiktatástól külön 30 kr.

Nyilttér-ben

minden egyes sor közlése 30 kr. Bermentellen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Megjelen minden szombaton.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

SIMA FERENC.

Egyes szám ára 8 krajcár.

A leszámolás.

A vasutépítés fölülvizsgálatott. A közönség is, mi is egy komoly kérdéssel néztünk a fölülvizsgálat eredménye elé; mert nem egy másodrendű vasutnál történt meg, hogy a fölülvizsgálat annyi pótmunka teljesítést rótt az engedményes, illetve vasuttulajdonosra, ami nemcsak az építésnél mutatkozott megtakarítást emésztette föl; de az építési tőkén messze túlterjedő költségek idézett elő. — S így nemcsak a drága építkezés; de a pótépitkezés teremti azt a helyzetet, hogy az országban még — tudunkkal — egy vasut sem épült, melynél a költségvetést jóval túlterjedő költségek nem fordult volna elő.

A mi vasutunk építésénél szép megtakarítási összeg mutatkozott, hogy azonban ebből mi marad meg, s hogy egyáltalában marad-e valami, az attól függött, hogy a fölülvizsgálat nem kíván-e oly mérvű pótépitkezést, mi a megtakarítást fölemésztheti?

Ma már tud vagyunk ezen is és örömmel constatálhatjuk, hogy a fölülvizsgálat semmi lényegesebb hibát nem talált, sőt az egész kivitel felett a legnagyobb meglepődését fejezte ki. Egyhangulag azon ítélet mondatott ki ugyanis az állami szakértők által, hogy az felépítmények szilárdságát és a magas építmények nagyságát, szolid és elegáns kivitelét tekintve, vasutunk páratlanul áll az országban.

Ezt annál nagyobb meglepődéssel, örömmel emelhetjük ki; mert a szolid és díszes kivitel mellett az építő bizottság akkora megtakarítást mutathat föl, aminő nagyobb építkezésnél még alig éretett el az országban.

A megtakarításról ma még az utolsó fillérig számolni nem lehet; mert a kisajátítás nincs befejezve és a fölülvizsgálatnál észlelt apróbb hiányok még bizonyos összeget igényelnek; annyit azonban ma is mondhatunk már, hogy a kisajátítást és pótmunkálatokat a legmagasabb összeggel számítva is, a megtakarítás 35—40 ezer frtnál egy krral sem lesz kevesebb.

Ez oly eredmény, melyre az építő bizottság együtt s annak megbízásában eljárta tagjai külön-külön méltán büszkék lehetnek. S büszke lehet rá az építést vezető mérnök, ki nek buzalma, szakképessége egyik hatalmas lényező a ritka eredmény elérésében.

A bizottság kiváló érdeme itt abból áll, hogy képes volt a kormánytól a megtakarításra szolgáló leghatalmasabb előnyöket, kedvezményeket kieszközölni, s hogy az építés kivitelére a vasutépítésnél még eddig szokásban nem volt, de nagyon alkalmasnak bizo-

nyult módot eltalálta és alkalmazta, ami abban áll, hogy az építés fővezetésének maga állt élére, a munkákat külön választva, apróbb vállalkozókkal hajtatta végre, s ez által biztosítá a város részére a nagy vállalkozó által nyerhető hasznot.

Az állami szakértők véleménye szerint ebben rejlik a megtakarításnak és a sikeres építésnek legfőbb része. Kiemeljük ezt azért; mert, midőn az építés módjának ezen eszméje lapunkban megpendített, az ellenvetések egész áradata indult meg, sőt mikor 1885. febr. 9-én a vasutügyi bizottság ezt a közgyűlés elé terjeszté, nemcsak hogy el nem fogadtatott, hanem a gyanúsítás bizonyos színezetével tárgyalatott a javaslat, s 1886. aug. 29-ig kellett érlelődni az eszmének, mikor azt a közgyűlés többsége — nagy küzdelem után — végre elfogadta.

Az előzmények után valóban jól esik az elért sikert és eredményt feltárnunk; mert a bizottság mellett lapunk küzdött teljes erejével oda, hogy az építés ezen módja elfogadtassék.

S ha méltó örömmel hivatkozunk az építés sikeres és e mellett nagy takarékos-sággal és éppen azért ritka eredménnyel lett keresztülvitelére; éppen oly meglepődéssel emelhetjük ki azt az eredményt, mit a vasut jövedelmezősége az első havi forgalom után fölmutat.

Itt az eredmény az, hogy, bár eddig a tarifa drágasága miatt ugyszólván semmi gabona nem szállított vasutunkon, holott a kiviteli forgalom legnagyobb részét a gabona fogja képezni, s a vasut jövedelmezőségét ez van hivatva teljes mértékre emelni, mégis, gabonaforgalom nélkül a befektetési tőke 4 % -nak felel meg az első havi forgalom.

Ez megeafolhatlan bizonyítéka annak, hogy vasutunk jövedelmezőség tekintetében is életképes lesz, s ha a gabonaforgalom a ma már szállított tarifával a vasutra irányítatik, akkor az első évi jövedelem sem fog messze hátra maradni az évi kamat- és tőketörlesztési összegben, s így az a biztatás, melyet úgy a bizottság, mint lapunk is hangoztatott, hogy a vasut jövedelmező lesz, nem üres kecsegtetés, s arra szánt fogás volt, hogy a közönség annál könnyebben belevitessék a vasut kiépítésbe, hanem komoly emberek előrelátásán alapult biztos számítás volt.

Ezek után akár a vasutépítés eredményére, akár a vasut jövedelmezőségére tekintünk, a vasutügyi bizottság meg lehet elégedve munkája sikerével és méltán számíthat Szentés város közönsége elismerésére.

A közigazgatási bizottsági ülésből.

Megyénk közigazgatási bizottsága f. hó 17-én tartá nov. havi rendes ülését. A bizottsági ülésen Stammer alispán elnökölt. Az ülésnek kevés tárgya volt; de azért d. u. 1 óráig tartott; mert a bizottsági tagok szokatlan kedőlyességgel tárgyalgatták a dolgokat; azért-e, mert ülés előtt híre futott, hogy az adófizetések páratlan eredményt mutatnak folyó évi október hó 1-től, s így nem lehet félni, hogy az adófelügyelő külön executiót rendel a bizottság hátralékos tagjai ellen, vagy azért; mert ezuttal városunk harmadik lapja, a „Szentés és Vidéke” is képviselve volt az ülésen; nem tudni! Annyi azonban bizonyos, hogy az ülés egészen kedélyes hangulat közt folyt le, s így természetesen legbehatóbban tárgyalgattak az ülés tárgyai közé nem tartozott dolgok, amilyenek p. o. a város piacán fölállított uttávjelző oszlop és az országot távolságát jelző kilométer karók berendezése. A piacon álló, honvéd-szoborhoz hasonló kilométer oszlop jövő sorsára nézve azon vélemény merült föl, hogy miután ez arra való, hogy az utast tájékozza, hogy mennyire van ide Szegvár, vagy Oroshaza, de ez az oszlop díztelen, tehát azt egy bódé alá kellene helyezni, hol a szemet nem sérti, vagy ki kellene vinni a város valamelyik sarkára. — Az alispán kijelenté maga is, hogy ott, ahol van, meg nem tűri. Mi azonban azon véleményben vagyunk, hogy meg lehet azt ott tűrni, hanem, miután ez az uttávolság jelzésére van hivatva, hogy az éjjeli utasok is tájékozzák magokat, hát egy lámpát kell a tetejébe elhelyezni. — Ennél a szomorú oszlopnál azonban sokkal szomorubb az országotak kilométer oszlopaik berendezése. Az államépítészeti hivatal ugyanis úgy járt itt el, hogy p. o. a Szentés és Szarvas közü távolságot nem Szentésről jelzi, hanem a Szentés—Kunszentmárton és szentes—szarvasi országutnak keresztelési pontjától, s ezen böles berendezésnek az eredménye az, hogy p. o. a szentes-szarvasi ut 1-ső kilométer oszlop özvegy Dobossy Ferencné tanyájától, tehát a szarvasi utnak a kunszentmártoni uttól való eltérésétől kezdődik, s így, ha valaki Szarvasról jön, azt véli, hogy a Dobossy-féle tanyánál van Szentés, s mikor oda ér, akkor látja, hogy még neki Szentésig 6 egész kilométer utat kell megtenni. Ilyen esalódás után azután ne csodálkozzék senki, ha a szarvasiak Hódmezővásárhelyre szivesebben mennek társulati közgyűlésre, mint Szentésre, hol már az országút közepén félrevezetik, megcsalják őket.

A dologban az a szomorú, hogy a szegény utasnak ily módon való rászédését, a szarvasiak Szentésnek tulajdonítják, pedig ez egészen ártatlan ebben a mérnöki selmaságban.

A bizottsági ülésben egyébiránt különösebb dolgok nem fordultak elő; mert azt nem tarthatjuk különösnek, hogy a csanyi plébános és község közt fennforgó viszályt a váci püspök olyképpen véli rendezhetőnek, hogy megdorgálta a plébánost, hogy ez ne kardoskodjék oly tulságosan a község ellen. — Ez a főpapi intés sikerre úgy sem vezet; mert megmondta azt már Jézus Krisztus Péter apostolnak, hogy: „tedd el a te szablyádat, mert aki fegyvert fog, annak fegyverrel kell elvesznie.” — És miután a pap kezébe biblia való s nem kard, tehát

Ismeretes dolog, hogy a kulturnövényeknek számos varietásuk van, a melyek között azonban egyetlen-egy sincs, mely mindenütt, minden körülmény között többet érjen a többinél. A különböző varietások a talaj, a klíma stb. iránt más-más követelményeket támasztanak; minél inkább feltalálja valamely varietás valahol termelési igényeit, annál inkább túlhaladja a termés minőségében vagy mennyiségében az illető helyen ugyanazon növény egyéb varietásait. Azt tehát, hogy a gazda melyik varietást termelje, hogy melyik fog gazdaságában legtöbbet, legjobbat, vagy legbiztosabban teremni, előre megmondani nem lehet, az csak kísérlet útján határozható meg.

Minden ilyen kísérlet első sorban csakis azon gazdaságra mérhető, a melyben az végrehajtott, azért nincs annak értelme, hogy valahol jónak talált varietás, mint a legjobb ajánltassék a gazdaközönségnek. Ha azonban egy és ugyanazon varietás egyidőben számos gazdaságban ki lesz próbálva és az eredmény könnyen áttekinthető alakban hozatik a gazdaközönség tudomására, akkor a kipróbált varietás értékéről sok tekintetben azon gazdák is tájékozódhatnak, a kik kísérletet nem tettek, mert megtudván, hogy mily talajon, milyen egyéb körülmények között vált be az illető varietás, tudni fogják: célszerű lesz-e azon varietással az ő gazdaságukban is kísérletet tenni vagy nem. Ezen okból van oly rendkívüli fontossága az együttes összehasonlító kísérleteknek.

Németországban már évek óta tesznek a gazdák ily összehasonlító kísérleteket, és hogy ezekből hasznuk is van, leginkább mutatja azon körülmény, miszerint a résztvevők száma évről-évre növekedik, sőt Németországban az idén összehasonlító takarmányozási kísérletek is tételnek. Ausztriában külön egyesület alakult kísérletek tételére. Nálunk ez ideig ez irányban még nem történt semmi. Tesznek ugyan a gazdák nálunk is sok növényvel kísérletet, de ezekről a többi gazdák tudomásuk nincs, s így megtörténik, hogy ugyanazon növény-varietást hasonló körülmények között számos gazda kipróbálja, pénzt, időt és fáradságot fordítva rá, a mi elmaradhatott volna, ha tudná, hogy ugyanazon növény hasonló körülmények között már kipróbáltatott és nem találtatott megfelelőnek.

A megfelelő varietás megválasztásán kívül többek között bizonyos művelési módokkal is lehet a termést fokozni; így például az utóbbi időben nagyon ajánlják nálunk a gabona kapálását; mások a gabona fogasolását találják kiválóan jónak, vannak olyanok, a kik azt tartják, hogy a tengeri sima művelésnél többet terem, mint töltögetve. Hogy ezen és egyéb művelési módok mennyit érnek, mily körülmények között lesz helyén való alkalmazásuk, ezt ismét csak több helyen, egyforma módon keresztülvitt összehasonlító kísérletek útján lehet megállapítani. A haladni kívánó, a közérdekért mindenkor aldozatra kész magyar gazdaközönséghez fordulunk tehát azon kéréssel: tegye lehetővé, hogy ily összehasonlító kísérletek hazánkban is minél nagyobb számban megtéssenek.

Két éve mult, midőn a magyar gazdaközönséget trágyázási kísérletekre kértük fel. Azon felette élénk részvét, a melyet a magyar gazdaközönség ezen kísérletek iránt tanúsított, méltán enged arra következtetni, hogy ezen kérésünknek is lesz foganatja. A magyar gazdák tapasztalettsége, azt hisszük, jogot ad nekünk arra, hogy mi szólítsuk fel a magyar gazdákat ily kísérletek tételére, a mit annál inkább tehetünk, mert a m.-óvári akadémia igazgatójának és összes tanárainak ígéretét bírjuk, hogy a tervbe vett kísérletek keresztülvitelében bennünket a legnagyobb készséggel támogatni fognak. Hogy pedig minél több gazda vehessen részt a tervbe vett kísérletekben, igyekeznünk fogunk oly kísérleteket hozni csak javaslatba, hogy a kísérletezőkre se nagy költség, se tulságos sok munka ne hármojjék. Az összehasonlító termelési kísérleteknél első sorban a hazai jelesebb varietásokra fektetünk súlyt és csak másodsorban a külföldiekre. Teljesen eltekintünk azon újdonságoktól, a melyeket a magkereskedők méregdrága pénzen kínálnak a gazdaközönségnek. Véleményünk szerint az ilyen újdonságok kipróbálására első sorban a gazdasági tanintézetek hivatják és csakis akkor, ha az ott tett kísérleteknél hasznavehetőnek

bizonyulnak és olcsóbbakká válnak, lesznek alkalmasakká a nagyban való kísérletezésre.

A termelési kísérletek egyelőre — tekintettel arra, hogy búzával és rozsszal csak a jövő őszszel lesz lehetséges a kísérleteket megkezdeni — csak 4 növényre, ugymint árpara, zabra, tengerire és takarmányrépára terjednének ki. Minden egyes növényből termeltetnék $\frac{1}{2}$ —1 holdon: 1. a gazdaságban termeltetni szokott, 2. valamely jelesebb hazai és egy-két külföldi varietás. Így például az árpatermelési kísérlet tételnek: 1. a termelni szokott, — 2. nyitra- vagy bars megyei, — 3. Chevalier- és 4. Hannaárpával.

A művelési kísérletek ez alkalommal a búzára és tengerire terjeszkednének ki. A buzaművelési kísérlet a következő lenne: A buzatáblából tavasszal kijelöltetnék három $\frac{1}{2}$ —1 hold nagyságu parcella. Az egyik nem részesülne semmi művelésben, a másik erősen megfogasoltatnék, a harmadik kézi kapával megkapáltatnék. A fogasolás és kapálás költsége följegyeztetnék és a három parcella termése külön lenne aratva és kiesépelve, a termésből a költség leszámítva, midőn a művelés célszerűsége vagy eredménytelensége igen egyszerűen kitüntethető lenne. A tengeri termelési kísérlet pedig ez alkalommal csak annak kiderítésére szorítkoznék, hogy mennyiben célszerű a tengerit töltögetni és másodsor: nem-e volna célszerűbb a tengerit a szokásosnál sűrűbb sorokba ültetni. Részletes tervezetet a kísérletekre ez alkalommal nem nyújtunk, hanem minden magyar gazdának, a ki ez iránt egy levelezőlapon hozzánk fordul, ingyen megküldjük az általunk kidolgozott kísérleti tervezetet, amelyben egyuttal az eljárás egyöntetűségére szükséges utmutatás is bennfoglaltatik. Hasonlóképen a kísérletben résztvevőket ellátjuk ingyen a szükséges rovatolt lapokkal, a melybe a kísérletre vonatkozó összes adatok röviden bejegyezhetők lesznek, miáltal a gazdák számára lehetővé tesszük a kísérlet eredményét minél kevesebb fáradsággal összeállítani.

A kísérleteknél a résztvevőkre tehát csakis a magbeszerzés járna költséggel, a mi pedig bizonyára nem mondható jelentékenynek. Nagyon természetes, hogy nem mindenki tartoznék valamennyi kísérletet végrehajtani, kiki csak annyira vállalkozik, a mennyire kedve van.

A hozzánk beérkezett adatokat feldolgozzuk és közzéteszük, és azonkívül külön lenyomatban mindenkinek, a ki a kísérletben részt vett, megküldjük. Mindazon gazdák számára, a kik a kísérlet ügyében még külön felvilágosítást óhajtanának, készséggel fogjuk azt megadni.

Midőn tehát mi, tekintettel a szóban forgó nagy mezőgazdasági jelentőségére, iparkodni fogunk a résztvevő gazdák számára a kísérleteket, a mennyire lehet, megkönnyíteni. Azt hisszük, a magyar gazdaközönség részéről meg fogjuk találni azt a támogatást, a mely okvetlen szükséges, hogy ezen, a magyar mezőgazdaság érdekében tett indítványunkat siker koronázza.

Cserháti Sándor, Dr. Kosutány Tamás,
magyar-óvári gazd. akad. tanárok.

Kisbirtokosok országos földhitelintézete.

Magyarországon mindnyájan agráriusok vagyunk, de csak a szó jó értelmében, a mint ez oly ország polgáraihoz illik, a mely, dacára a csodálatossal határos gyorsaságnak, melylyel évszázadok mulasztásait a magasabb modern polgáriasság útján két évtized alatt pótolni iparkodott és dacára egy, a kor magaslatán álló ipar megteremtésére és fejlesztésére fordított s nem eredménytelen óriási erőfeszítéseknek, még mindig tulnyomólag fölművelő állam. Nem nyulunk kétségbeesett mesterséges eszközökhöz, nem kívánunk végeredményünkben mindig a legszegényebb embereket sújtó magas védvámokat földbirtokosaink részére és nem zárjuk el határainkat a nyerstermények behozatala elől a velünk szomszédos államoktól, melyek finomabb készítményeink, félgyártmányaink és művészeti termékeink számára jó piacokul szolgálnak; de előmozdítjuk a mezőgazda érdekét az adóbe-

hajtás körüli méltányosság, a szállításhoz kedvező tarifák, a termés elhelyezésénél jó közraktárak, főleg és kiválókép azonban a földhitel általánosítása, hozzáférhetővé és könnyűvé tétele által. Nagy jelzőintézetek lehetőleg alacsonyra szabják a jelzőlogul szolgáló birtokállomány minimumát és a kisbirtokosok országos földhitelintézete különösen a kis gazdák számára alapítottatván, kizárólag a kevésbé vagyonos mezőgazdák érdekében működik.

És működése sikeres, áldásteljes, felette hasznos.

Az ország pártfogása alá vette az intézetet, ügyfeleinek köre évről-évre kiterjedtebb lesz. De ezzel szemben az intézet vezetői sem tévesztik szem elől a célt, melyre az intézet teremtve lett: a kis gazdák szorongatott helyzetének könnyebben elviselhetővé tételét.

A férfiak, kik ma az intézet élén állnak, a nemzet legjobbjai közé tartoznak.

Az intézet virágzik, népszerű ügy itthon, mint a külföldön. Záloglevelei kedveltek s mindenütt jó keletnek örvendenek.

— **A megye székhely** kérdésben a „Kunszent-Márton és Vidéke” legközelebbi számában a következőket írja:

„A fővárosi sajtó legközelebb azon hírt ereszté világnak, hogy a belügyminister legközelebb egy törvényjavaslatot fog az országgyűlés elé terjeszteni, melylyel Csongrád megye megszüntetnének s a mai Csongrád megye területe Szegedhez csatolva, „Szeged megye” címen jelenne meg az ország térképén.

Szeged megye eszméje 1879. óta kísért a kormánykörökben, folytonosan változó kombinációkkal. Ma Csongrád megyéből, holnap Csanád- és Bánátból kerekítik ki ezt a megyét; hogy végtére egyáltalában lesz-e Szeged megye, s ha lesz, honnan ad hozzá területet az igen tisztelt kormány, az ma még nagyon kérdéses dolog. — S ha a végmegoldása ezen új megye megteremtésének az lesz, hogy Csongrád megyét áldozzák fel, ez Kunszentmártonra nézve, mint egy más megye területén fekvő városra, egészen közönyt, s hogy mi ezen, új megyealkotási eshetőséggel itt mégis foglalkozunk, az azért van, mert, mint tudjuk, tény ugyan a Szeged megye megteremtése iránti szándék; azonban egészen más kombinációval, mint arról a fővárosi lapok referálnak.

Az általunk ismert szándék ugyanis az, hogy Szeged megyét megcsinálja a kormány Csanád megye területéből, hozzácsatolván Torontál-, Bánát- és Csongrád megye beszőgellő részeit. Csongrád megyéből elszakítatnék Dorozsma, Tápé, Algyő, Kistelek és Sövényháza, s ezért kárpótlásul, illetve terület kiegészítésül kapná Csongrád megye Fegyvárást, Alpart és Kunszentmárton városát, az egész Tisza-zuggal.

Ez a megyekikerekítési eszme állt fenn a kormánykörökben egész a mai napig, s ez a megoldás várható a dolognak.

Városunkra nézve ez a megtervezési tervet nemcsak azért képez nagy kérdést; mert ezzel Kunszentmárton kiszakítatnék a régi, megszokott megyei kötelekből, hanem nagy kérdést képez azért is, mert Kunszentmárton határa nem egy tagban fekszik, hanem három darabban.

Ott van a szentmártoniak által birt és innen adminisztrált Csorba-pusztá és Mester-szállás, mely puszták megmaradnának Jász-Nagykun-Szolnok megye kötelekben, s így Kunszentmárton két megye kebelébe tartoznék. — Ha e két pusztá sorsa a községi adminisztráció szempontjából előnyösen megoldható lenne az új megyekikerekítéssel kapcsolatban, akkor mi Kunszentmárton városára nézve nem tartjuk veszélyesnek a kikerekítést; mert míg ma városunk semmi súlylyal nem bír az óriási Jász-Nagykun-Szolnok megyében, addig a sokkal kisebb Csongrád megyében egyik vezérlő város lehetne, mi városunk jövőjére nagy mértékben emelő befolyással lenne.

A kérdés megoldása közel áll, jó lesz gondolkozni felette, hogy városunkra mily megoldás a kedvező?”

Az új adótörvényekről.

Az újságolvasó közönség tudja, hogy a pénzügyminiszter legújabb törvényjavaslatot terjesztett a képviselőház elé. Azt is sokan olvasták, hogy ezek a javaslatok a bor-, hus-, cukor- és sörfogyasztási adónak, továbbá a dohányjövédékre és végre a bélyeg és illetékekre vonatkozó törvények és szabályok némely határozatait szándékozzák módosítani. De azt már kevesen tudják, hogy miben és mennyiben tervezetnek ezek a módosítások. Minthogy pedig az említett törvényjavaslatok csaknem mindennapi életünkbe nyulnak be, és minthogy nincs ember, aki azoknak a javaslatoknak egyike, vagy másika által nem érintetnék: hasznosnak, sőt szükségesnek tartjuk azokat főbb vonásokban ismertetni.

Ama javaslatok célja az, hogy az állami szükségletek növekedése folytán az állami jövedelmi források ott, ahol csak lehetséges, lehetőleg kihasználhassanak. Ama javaslatok tehát részint a vonatkozó adótelekeket emelik, részint a megfelelő jövedelmek befolyását az eddiginél jobban biztosítják.

De lássuk e javaslatokat külön-külön.

I. A bor-, hus-, cukor- és sörfogyasztás megadóztatásáról szóló törvények 1888. évi július 1-ső napjától kezdve a következő módosításon mennének keresztül:

A gyümölcsmust, mely eddig adómentes volt, borfogyasztási adó alá esik. Tehát 1888. július 1-seje után a gyümölcsmust után is kell fogyasztási adót fizetni és pedig 1 forintot minden hektoliter, azaz 100 liter után.

A bor után járó fogyasztási adó félannyival emelkedik. Tehát hektoliterenkint az eddigi 2 frt 23 kr. helyett majd 3 frt 35 krt kell fizetni.

A husfogyasztási adó csak Budapesten emelkedik 25 százalékkal; egyéb helyeken azonban marad a régi. Tehát a hus árának emelkedésétől nem kell tartanunk.

A nyers és finomított cukor, cukorkák, kandírozott gyümölcs- és csokoládégyártmányok után méter-mázsánként eddig fizetett 4 frt fogyasztási adó 6 frtra emelkedik.

A sör után hektoliterenkint eddig kivetett 1 frt 50 kr. helyett jövő július 1-jétől 3 frt fogyasztási adó lesz fizetendő. A sör ára bizonyára emelkedni fog.

II. A dohányjövédéki törvények és szabályok lényeges módosításon fognak átmenni.

A saját használatra való dohánytermelés teljesen beszüntetetik és a termelőnek az eddig engedélyezett dohány visszatartása végkép betiltatik. Az ugynevezett „szűz dohányt” tehát magánosoknak semmi szín alatt sem lesz szabad visszatartani. Hogy azonban e kedvezmények beszüntetése folytán a termelők és illetve fogyasztók ezentul is mérsékelt áron egyes kiváló fajú jó dohányok birtokába juthassanak, a magánosok által folytatott kezelési eljárás szerint gyártott, ugynevezett „szűz dohány” a dohányárudákban is kapható lesz.

A saját használatra való dohánytermelés sokoldalú visszaélésekre nyújtott alkalmat; azért fogják azt beszüntetni.

A dohánytermelést ezentul jobban megszorítják, és annak engedélyezését sokkal szigorúbb feltételekhez fogják kötni.

Vendéglősök, kocsmárosok, kávéház és minden más nyilvános helyek tulajdonosai igen szigorú büntetés terhe alatt felelősek lesznek azért, hogy üzleti helyiségeikben akár alkalmazottjaik, akár pedig idegenek által nem a magyar korona országaiból származó dohány és szivar ne tartassék s másoknak el ne árultassék.

Általában mindenkinek tilos lesz oly eszközöket és szerszámokat, u. m. dohányvadászt, szivarka-gépet stb. birni, előállítani vagy külföldről behozni, melyek kizárólag a dohány feldolgozására szolgálnak. Tilos lesz továbbá a szivarka-hüvelyeknek áruba bocsátása és beszerzése.

A dohány-jövédéki törvények és szabályok áthágói felette szigorú pénzbüntetéssel, sőt a körülményekhez képest elzárással is fognak sújtatni.

III. A bélyeg- és illetékekre vonatkozó törvények

és szabályok némely határozmányai szintén változást szenvednek.

Nevezetesen az adásvevéseknél általában el lesz törölve az az illeték-leengedés, melyben eddig az ügyfelek az előbbi birtokváltozás kisebb-nagyobb közelsége alapján részesültek. Például, ha most valaki eladja azt a birtokot, melyet ő 4 év előtt szerzett: százától csak 1 frt 90 kr. illetéket fizet. Jövőre azonban minden esetben a legmagasabb illeték-tétel lesz kiszabva.

Emeltek továbbá az ingatlanoknak ugynevezett legkisebb értékei is; mert pl. amely ingatlanok legkisebb értéke eddig 170 frt volt, az ezután 200 forinttal fog számíttatni.

Érdekes és célszerű újítás lesz az, hogy vasuti fuvarlevelet, éppen úgy, mint most a postán, egyedül kincstári úrlapon lesz szabad kiállítani.

Róka József.

Világfolyása.

A német trónörökös napról-napra súlyosbodó, rákszerű betegsége Európaszerte a legnagyobb aggodalomra szolgáltatnak okot s képezi a legélénkebb érdeklődés és beszéd tárgyát. Chronikus torokbaja, mely a tavaszszal lépett fel, a legveszedelmesebb betegségek egyike: gége rák, melyből csak a jótékony halál válthatja meg a szenvedőt. Az orvosok eleinte titkolták a rettenetes bajt, azonban a közvélemény már régebben sejtette, azért nem hitt és nem hisz a megnyugtatóra szánt hírekben. Frigyes Vilmos gégebaja különösen nov. első napjaiban lépett fel fenyegetőleg, amikor is a világ leghíresebb orvosi hívtak meg betegágyához San-Remóba, hol jelenleg egész családjával időzik. A megeltett vizsgálat után az orvosok nem titkolhatták többé a baj veszélyes voltát s kimondták, hogy a veszély nagy és itt van a pillanat, mikor azt meg kell tudni magának a trónörökösnek és hozzátartozóinak is. — A további tanácskozásokban szóba jött az operáció kérdése is, mely különösen a körül forgott, vajjon az operációt végrehajtsák-e, s hogyan lehetne azt végrehajtani: lehetséges-e a szájon át beférkőzni a mélyen székelő daganathoz, vagy pedig kívülről kell fölmetezni a géget, hogy teljesen ki lehessen irtani a gégefőt? Ez utóbbi veszélyes műtét, mely hozhat ugyan rövidebb, vagy hosszabb ideig tartó javulást, de hozhat gyors halált is, gyökeres gyógyulást azonban nem.

A trónörökös tehát ismeri kétségbeesítő állapotát; orvosai mondták meg neki, mi a baja, s azt is tudatták vele, hogy csak egy kísérletet lehetnek élete megmentésére: a halálos veszedelemmel járó gégefőt kiirtás. A beteg nyugodtan hallgatta orvosai tanácsát, de kijelentette, hogy nem operáltatja magát. — Az operációt illetőleg az ősz császárnak is nyilatkoznia kell. Az agg császár hosszú életében, hosszú uralkodása alatt talán nem mondott még ki határozatot, mely annyi fájdalmat okozott volna neki, mint ez. Két, majdnem egyformán biztos halálnem közül kell választania fia számára. Határoznia kell majd a fölött, hogy a trónörökösst lassan, de kikerülhetlenül eméssze-e meg a kiírthatlan betegség, vagy hogy végrehajtsák rajta a veszedelmes operációt, mely azonnal megölheti, s ha teljesen sikerül is, akkor is majdnem egészen bizonyos, hogy a pusztító baj megújul, újra fellép. Ezt lehet kiolvasni azokból a jelentésekből, melyek november 8-ika óta érkeznek San-Remóból, s fölvaltva hol javulónak, hol aggasztónak mondják a fejedelmi beteg helyzetét.

Frigyes Vilmos éppen most töltötte be 56-ik évét, s unokái is vannak már. A német nép szereti; mert szabadelvű és békeszeretőnek tartja s már régen ohajtotta volna, hogy az agg császár megossa az uralkodás gondjait fiával; de Vilmos császár mindig

nagyon féltékeny volt a hatalomra. Talán Bismark hg. tanácsolta neki úgy, aki nem nagyon rokonszenvez a trónörökösnek, s arról is azt tartják, hogy sokat nem helyesel, amit Bismark tesz. Ezenkívül a trónörökösnek kevés befolyása van a kormányzati ügyekre. Elvonultan, családi körben szokott élni. Neje, az angol királynő leánya, s róla is az a hír, hogy Bismark nem kegyelt személyiség előtte, s hogy nagy vágya német császárné lenni. Fia: Vilmos, most 28 éves, sokkal katonásabb természetű, mint atyja.

A trónörökös betegsége a bőrükén is érezhető nyomokat idézett elő, s az árfolyamok nagy hanyatlásban szenvednek, ehhez járul a német birodalmi banknak nov. 10-én kelt ama elhatározása, mely szerint orosz állami értékpapírokra nem ad többé kölcsönt. Németország ezzel azt akarja megmutatni Oroszországnak, hogy ő csakugyan hatalmas, s ha eddig nem volt elég a jó barátság, most ismerje meg az ellenséget. Oroszország adósságainak egy része ugyanis Németországban van elhelyezve értékpapírokban. Az értékpapírokat a bankárok nem igen szokták a kasszában tartani, hanem ha pénzre van szükségük, kölcsönt vesznek rá, zálogba teszik a bankokba, úgy forgatják a pénzt. A birodalmi bank elhatározása tehát, éppen mikor az orosz cárt Berlinbe várják, súlyos csapás az értékpapírok tulajdonosaira; mert ez intézkedés által e papírok többé nem képeznek oly realis értéket, melyet hirtelen forgatni lehet.

Gróf Kálnoky külügyminiszternek a magyar delegációban a jelen politikai helyzetről tartott beszéde, s különösen Andrássy Gyula gróf nyilatkozata, a legjobb hatással voltak a bulgárkérdésre, melyet pedig eddig a legveszedelmesebb s legbonyolultabbnak tartott a világ. Lassanként tehát megkapja Ferdinánd fejedelem trónfoglalása azt a színezetet, hogy elismerik a hatalmak, habár trónraléptét nem tartják is minden tekintetben kifogástalannak. — Dühöngnek is e miatt Oroszországban, hol ezen kívül még jobban is haragszanak rá, mint annak idején Sándor fejedelemre, kinek elűzetését legalább hideg közönnyel nézték a hatalmak.

A kereset nélküli londoni munkások zavargása e hó 13-án ismét nagy mérvet öltött s egész zendülési kísérletté vált, mely ellen fegyveres erőt kellett alkalmazni és nagy számu sebesülés történt. A tömeg vezetői ugyanis nem maradtak a szokások beszédekénél, hanem tetlegességre bujtogatták hallgatóikat s a mozgalom olyan rendkívüli arányokat vett, hogy a rendőrség nem volt képes azt egy maga elnyomni, katonaságot kellett segélyül kérnie. A zavargás az óriás város több helyén egyszerre tört ki, s főleg az okozta, hogy a katonaság segélyét is igénybe kellett venni. A zavargásra az adott okot; mert a hatóság nem engedte meg a munkásoknak a népgyűlések tartását.

Irországból ismét agrárgyilkosság híre érkezik. Kirby-ben, egy csoport behatolt a bérlő lakásába, a bérlőt az ágyból kihúzták és a család jelenlétében puskalövészekkel megölte. Ez bosszuallás volt azért; mert a bérlő nem követte az ir-liga rendszabályát és fizette földjeért a bérletet.

Téli buzatakaró.

Mi itt — írja a Magyar Föld — szépen beérjük azzal, hogy a természet majd télen betakarja vetéseinket a csillogó fehér hólepelrel, tavasszal pedig a „menny zilipjeiből” áradó áldás eléggé táplálja mezőnket, a nyári hőséget pedig majd csak kibírja valahogy talajunk; addig azoknak az izgága szellemű amerikaiaknak eszébe jutott egy mesterséges, emberkésztette takaróról is gondoskodni téli vetéseik számára, mely télen segítse a hóleplet fagy ellen oltalmazó működésében, tavasszal pedig az eső ál-

Kőbányai sertésvásár.

KŐBÁNYA, 1887. nov. 16.

Az üzlet változatlan. Magyar urasági öreg, nehéz 43—44 frt, fiatal nehéz 45—45½ forint, fiatal, közép 45—45½ forint, könnyű 45—45½ forint. — Szedett nehéz 43—44 forint, közép 42½—43½ forint, könnyű 40—42 frt. Szerbiai nehéz 42½—43 forint, közép 42½—43 forint, könnyű 40—41 forint. — Hízó 1 éves élősúlyban — forint, — hízó két éves élősúlyban 4% —. — Az árak bizlalt sertésekkel páronként 45 kiló és 4% levonással kilogrammonként értendők. **Makkos sertés, élősúlyban 4% levonással**

Gőzhajózási menetrend

a felső Tiszán, Szeged és Szolnok között.

Vegyes szolgáltatásban.

Érvényes 1887. okt. hó 10-től.

Fölfelé:

Szegedről Szentésre: vasárnap és szerdán reggel 5 óra előtt nem.

Szentésről Szolnokra: vasárnap és szerdán d. e. 10 óra előtt nem.

Lefelé:

Szolnokról Szentésre: kedden és pénteken reggel 5 óra előtt nem.

Sághy József

III t. 369. szám alatti háza, melyben bolt, korcsma vagy mészárszéknek való helyiség is van, szabad kézből eladó.

Kedvező pénzkölcsönöket

jelzálogokra 4½% kamattörlesztés mellett közvetíték. Feltételek nálam megtekinthetők.

Szállításokat

a piac körül és a vaspályáig 8 krért, továbbá a Tiszához, vagy bármilyen szállításokat a leggyorsabban és legpontosabban eszközölte.

Tisztelettel

Kohn Gábor,
szállító és bizományos.

Hevesi Péter

I. t. 13. számú házában egy lakás van kiadó, értekezni lehet

RÁCZ BÁLINTTAL

Szentésről Szegedre: kedden és pénteken d. e. 10 óra előtt nem.

Szines selyem faille française, su-rah, satin, merveilleux, atlasz, damast, rips és tafotta méterje 1 frt 35 krtól 7 frt 45 krig.

Ruhákban vagy végekben vámentesen házhoz szállít **HENNEBERG G.** (es kir. udv. szállító) **ZÜRICH selyemgyár** raktára. Minta p-stafordultával. Levelekre 10 kros bélyeg kell.

3009—1887. tk. sz.

Arverési hirdetményi kivonat.

A szentesi kir. bíróság mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Tábit Antal végrehajthatónak Gila Márton és Gila Ferenc végrehajtást szenvedők elleni 200 frt váltó tokekövetelés és minden járuléka iránti végrehajtási ügyében a szegedi kir. törvényszék (a szentesi kir. járásbíróság) területén lévő, Szegvár községében fekvő, a szegvári sz. tjkvben hrsz. alatt

udvartérrel bejegyzet házra és tartozékaira az árverést 869 forint ezennel megállapított kiáltási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1887. november hó 27-ik napján délelőtt 9 órakor Szegvár község közházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10⁰ -át, vagyis 86 ft 90 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Szentesen, 1887. évi szeptember hó 7-ik napján.

A szentesi kir. járásbíróság, mint telek-könyvi hatóság.

Bartha,
kir. aljbíró.

PÁLYÁZATI HIRDETMEYNY.

A körös-tisza-marosi ármentesítő és belvizzabályozó társulatnál elhalálozás következtében megürült

főmérnöki állásra

ezennel pályázat hirdettetik.

A főmérnöki állással 3000 (háromezer) forint évi fizetés, 400 (négy száz) frt lakbér illetmény, hivatalos utazás alkalmával a társulat területén belől 4 frt, — a társulat területén kívül 5 frt napidij, kilométerenkint 25 kr. fuvardij, esetleg II. oszt. vasúti és I. oszt. gőzhajói menetdíj élvezete van egybekötve.

Ezen állásra pályázók felhivatnak, hogy életkorukra, **az 1884. XIV. t. c. 10. §., illetőleg az 1885. XXIII. t. c. 47. §-ában előirt minősítésükre** és eddigi működésükre vonatkozó okmányokkal felszerelt folyamodványukat **a körös-tisza-marosi ármentesítő és belvizzabályozó társulat főigazgató-ságához, Szentésre** (Csongrádmegye) címezve **f. évi december hó 10-éig** bezárólag adják be. Később beérkező folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak. — A megválasztandó főmérnök köteles a társulat székhelyén, Szentesen lakni.

Szentes, 1887. november 5.

GRÓF KÁROLYI TIBOR,
társulati elnök.

SIMA FERENC KÖNYVNYOMDÁJA

SZENTESÉN.

Elvállal minden a

könyvnyomdászat körébe vágó munkákat,

ugymint:

diszes számlák, jegyzékek és tudósító levelek, eljegyzési és esketési kártyák, izléses meghívók és táncrendek (szines nyomás vagy aranyozással), étlapok, városi és községi hivatalos nyomtatványok,

ÁRJEGYZÉKEK, CIM-, ASZTALI ÉS NÉVJEGYEK, GYÁSZLAPOK, táblás kimutatások, időszaki és folyóiratok, hírlapok, művek, diszes kivitelű szalagaranyozások,

IPAR ÉS KERESKEDELMELI KÖRLEVELEK,

üggyévi és irodai nyomtatványok, levélpapírok és borítékok cégnomással, falragaszok stb. stb minden szín- és nagyságban gyors, pontos izléses és jutányos ároni elkészítésére.

Ugyanitt a

„SZENTESI LAP”

cimű vegyes tartalmu hetiközlönyre, mely immár a tizenhetedik évi folyamába lépett, — elfizetések elfogadtatnak, hirdetések felvételnek.

A pesti magyar kereskedelmi bank váltóüzlete
Budapest, Dorottya-utca 1. szám.

BAZILIKA

SORSJEGYEK

évenként 3 huzás.

Legközelebbi huzás

1887. dec. 1-én!!!

Főnyeremény

100.000
forint.

Megrendelések Szentesen Grossmann Adolf urnál adhatók fel.

ajánl az
1887. évi december hó 1-én leendő
huzáshoz

BAZILIKA

SORSJEGYEKET

készpénzfizetés mellett a hiv. napi árfolyamon.

Részletfizetésre:

3 dbot 18 havi részletre á 1 frt 93 kr.
5 dbot 18 havi részletre á 3 frt 23 kr.
10 dbot 18 havi részletre á 6 frt 46 kr.

Már az első részlet lefizetése után az esetleges nyere-
mény kizárólag a részletív tulajdonosát illeti.

Kerttulajdonosok figyelmébe!

Alulírott tisztelettel értesitem a n. é.
közönséget, miszerint

szőlő- és rózsatakarást

helyben és a közel vidéken — mérsékelt
díjért teljesítek.

Lakáson: Bethlehem-utca 277. sz. a. van.

Kegyes pártfogásért esedezve vagyok
tisztelettel

GEVISZLER SÁMUEL,
kertész.

Tánciskola megnyitás.

Alulírott tisztelettel tudatom a n. é. kö-
zönséggel, miszerint KREISZ JÓZSEF
ur I. t. 613. számú házában, f. hó 21-én

táncziskolát

nyitok, melyre a t. szülők figyelmét előre
is felhívom.

Kegyes pártfogásért esedezve, vagyok
tisztelettel

Vereb István,

MUZEUM.

Értesítés.
Van szerencsem a n. é. közönség tudomására hozni, miszerint **Halász-Szabó János ur kispári házában nagyterme és mellékszobáiban berendezett VIASZMÜCSARNOKOM (MUZEUM)** hetenként 3-ór, és pedig: **hétfő, csütörtök és vasárnap** d. u. 5-től este fél 9 óráig fényes világítás mellett, — **vasár- és ünnepnapokon** pedig d. u. 2 órától 9 óráig van nyitva. — **Belépti díj személyenként 10 kr.**
Számos látogatásért esedezik **BRACCO**, igazgató.

VÖRÖS DISZNÓPOR.

Ezen, gondosan készített és kipróbált por igen jó és hathatós szernek bizonyult a sertések között nagy pisztitást okozó **orbánc** (Rothlauf) **léptályog** (Milzbrand), **tüdőlob** (Lungenentzündung), **rosz emésztés**, **hasmenés** (Ruhr, Durchfall), **nátha** és **hurut** ellen.

Ezen bajok esetében a beteg állat korához alkalmazkodva, naponként kétszer, vagy háromszor egy-egy tetőzetten vett kávé, vagy evőkanálnyi kevertessék a sűrű moslékba, vagy külön, liszttel és mézzel keverve adassék be.

Hetenként egy-kétszer rendszeren adatván, megakadályozza a sörte hullatást, és mivel az emésztést igen hatásosan elősegíti, sok súlyos kárt okozó bajnak veszi elejét.

Kapható Szentesen: VÁRADY LAJOS gyógyszeráránban.

KEHE-POR,

lovak, szarvasmarhák, juhok számára.

Ezen, kiváló gonddal megválasztott szerekből készített **KEHE-POR** olvaszó és vértisztító hatásánál fogva előmozdítja a lovak, szarvasmarhák és juhok étvágyát és emésztését, eltávolít minden nyálkásodást és tisztátalanságot, elősegíti az ürüléklet és vizeletbocsátást, kihajtja a megszorult szeleket és a vért tisztítván és hűsítván, az állatok kedvet és munkaképességét emeli.

Használata által az állatok ragályos betegségek idejében erősítve találtnak és a bajok ellen óvatnak; különösen náthától, tüdő- és gégebajoktól, felpuffadástól mentek maradnak; vagy ezen bajoktól ezen **kehe-por** nak használata által könnyebben kigyógyulnak.

Ezen **kehe-por** tehát, mint háziszser, a gazdáknak igen hasznos szolgálatot fog tenni és lelkiismeretesen ajánlható.

Használati utasítás.

Egészséges állatoknak étvágygerjesztőül egy kanálnyi egyszer napjában. Beteg állatoknak minden etetésnél egy-két kanálnyi adandó.

Erős székrekedésnél, felpuffadásnál, ugyszinte gilisztahajtásra két-három kanálnyi adandó egyszerre, melegített borba keverten és szükség esetében ezen adag félóra múlva ismétlendő.

Kapható Szentesen: VÁRADY LAJOS gyógyszeráránban.

2944—87.

Árverési hirdetmény.

A városi árvaszék részéről közhírré tétetik, hogy elhalt Pataki János hagyatékához tartozó 8 ökör, 7 tehén, 3 db. ökörborju, 1 bika borju, 1 egy éves üsző, 4 ló, 4 csikó, és 6 db. juh, a volt városház udvarán folyó november hó 28-án délelőtt 9 órakor megtartandó árverésen, készpénz fizetés mellett el fog adatni.

Mire árverezni kívánók meghivatnak.

Kelt Szentes város árvaszékének 1887. évi november 16-án tartott üléséből.

Weisz Ede,
h. elnök.

Üzlethelyiség-változtatás.

Alulírott tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, miszerint

bádogos és ércműáru üzletemet

1. évi november hó 1-én

Fap Lajosné házába
(III. t. 9. szám)

helyeztem át.

Midőn e körülményt a n. é. közönség és t. megrendelőim tudomására hozni szerencsém van, egyuttal biztosítom, hogy főtörökvésem mint eddig, a jövőben is oda fog irányulni, miszerint t. vevőim és megrendelőim bizalmát jutányos árak mellett szolid és jó munka kiszolgálása által érdemljem ki.

Szentes, 1887. november 4.

Tisztelettel

Dósa György,
bádogosmester.

(Ezelőtt: Sréter Ferenc)